Driftsinntekter

Kommunens generelle driftsinntekter er det inntektene som kommunestyret skal disponere bruken av i budsjett og økonomiplan.

Driftsinntekter

Hele 1 000

	Revidert 2022	Budsjett 2023	Økonomiplan		
			2024	2025	2026
▶ Rammetilskudd	923 352	1 054 560	1 075 856	1 086 484	1 097 479
▶ Inntekts- og formuesskatt	1 120 659	1 078 475	1 078 475	1 078 475	1 078 475
Eiendomsskatt	137 822	140 640	141 253	141 769	142 372
▶ Andre generelle driftsinntekter	68 688	133 330	125 220	100 706	87 626
Sum driftsinntekter	**2 250 521**	**2 407 005**	**2 420 804**	**2 407 434**	**2 405 952**

Rammetilskudd

Rammetilskuddet består av flere ulike tilskudd og omfordelingsordninger. Hovedelementet i rammetilskuddet er innbyggertilskuddet. Alle kommunene får et likt tilskudd per innbygger. I 2023 er innbyggertilskuddet på 28 077 kroner. For Molde kommune utgjør dette 900,1 mill. kroner.

Videre blir dette tilskuddet omfordelt gjennom utgiftsutjevningen. Her får kommunene justert rammetilskuddet etter beregnet utgiftsbehov i egen kommune. Det betyr at kommuner med lavere behov for kommunale tjenester, får et trekk, og kommuner med stort behov for kommunale tjenester, får et tillegg gjennom utgiftsutjevningen. For Molde kommune er anslått utgiftsnivå 1,6 prosent større enn i gjennomsnittskommunen. Vi får som følge av dette økt rammetilskuddet med 32,5 mill. kroner i 2023.

Satsen på innbyggertilskudd blir også redusert etter antall elever som går i private eller statlige skoler. Dette er elever som ikke går i den kommunale grunnskolen, og gir dermed reduserte utgifter for kommunene. Molde kommune har som følge av dette fått 18,9 mill. kroner lavere innbyggertilskudd. Siden det er til dels stor variasjon mellom kommunene, blir det feil å gi et likt trekk per innbygger. Korreksjonsordningen justerer derfor trekket i innbyggertilskuddet, slik at hver kommune blir trukket korrekt beløp. Basert på antall elever i egen kommune, som går i privat eller statlige skoler, skal Molde kommune trekkes 9,7 mill. kroner. Siden vi allerede er trukket 18,9 mill. kroner gjennom redusert innbyggertilskudd, får vi gjennom denne ordningen tilbake 9,2 mill. kroner.

Noen enkeltsaker egner seg ikke til å fordele basert på innbyggertall. Disse blir fordelt etter det vi kaller for særskilt fordeling. Molde kommune har fem saker som blir utbetalt med særskilt fordeling i 2023:

- inndelingstilskudd sammenslåtte kommuner 45,4 mill. kroner
- tilskudd helsestasjon- og skolehelsetjenesten 5,7 mill. kroner
- barnevernsreformen 5,7 mill. kroner

- grunnskoletilskudd per skole 8,8 mill. kroner
- rammetrekk redusert arbeidsgiveravgift -3,3 mill. kroner

Samlet gir dette 62,4 mill. kroner i rammetilskudd etter særskilt fordeling.

Inntektsgarantiordningen skal sikre at ingen kommuner får en for brå nedgang i sine inntekter. Ordningen finansieres med et likt trekk per innbygger innenfor et samlet rammetilskudd. Molde kommune får ikke kompensasjon gjennom denne ordningen, men må bidra til finansieringen av den med 1,3 mill. kroner.

Regionsentertilskuddet er på 5,8 mill. kroner og går til kommuner som har slått seg sammen og som har mer enn 8 000 innbyggere.

Til slutt tildeler Statsforvalteren skjønnstilskudd. Molde kommune får 2,5 mill. kroner i 2023. Dette knytter seg til drift av kommunalt rovviltutvalg, ekstra utgifter til barnevern, skyss av helsepersonell, en generell vurdering av kommunens økonomi og for rollen som regionsenter.

Det er ulikt nivå på den enkelte kommunes skatteinntekter. For at forskjellen ikke skal bli for stor blir 60 prosent av ulikhetene i egne skatteinntekter utjevnet mellom kommune. Dette defineres også som en del av rammetilskuddet, selv om det er knyttet til skatteinntektene. I motsetning til resten av rammetilskuddet, er ikke inntektsutjevningen et fast og kjent beløp bestemt av Stortinget. Det er et anslag og til dels usikkert anslag. For 2023 er det anslått at Molde kommune vil få 43,4 mill. kroner i inntektsutjevning.

Samlet sett ligger det an til at Molde kommune får et rammetilskudd på 1 054,6 mill. kroner i 2023.

Inntekts- og formueskatt

Anslaget på skatteinntekter er det mest usikre når det gjelder kommunenes inntekter i forslag til statsbudsjett. Det er alltid knyttet noe usikkerhet til det samlede, nasjonale skatteanslaget. For det andre er usikkerhet knyttet til folketallsutviklingen fram mot årsskiftet.

Skatteanslaget i forslag til statsbudsjett baserer seg både på nytt anslag for 2022 og videre et anslag for utvikling i skatteinntektene i 2023. For anslaget for 2023 er det lagt til grunn en vekst i økonomien på 1,7 prosent og en arbeidsledighet på samme nivå, blant annet. Ut fra samlet anslag på skatteinntekter bestemmes kommunens andel av inntekts- og formueskatt. Denne andelen kalles det kommunale skattøret og økes fra 10,95 prosent i 2022 til 11,15 prosent i 2023. Målet er at kommunenes skatteinntekter skal komme på 40 prosent av samlede inntekter.

Skatteinntektene per innbygger målt mot landsgjennomsnittet har gått ned for Molde kommune de siste årene. Den var på 91,9 prosent i 2021. Det er denne prosenten som ligger til grunn for anslaget til Molde kommune i statsbudsjettet.

I og med at det her er snakk om anslag, har vi som regel fått noe høyere skatteinntekter enn det som har vært anslått i statsbudsjett og i revidert budsjett de siste årene. Det ligger vi også an til i 2022. Det videreføres derfor et eget påslag på skatteinntektene med 1,6 mill. kroner.

Eiendomsskatt

Kommunestyret bestemmer selv nivået på eiendomsskatten. Dette gjøres gjennom det årlige eiendomsskattevedtaket. De generelle reglene sier at dette vedtaket skal bestemme den generelle promillesatsen og promillesatsen for privat- og fritidsboliger. Den generelle promillesatsen kan maksimalt være på 7 promille. Denne vil gjelde for næringseiendommer, kraftanlegg og oppdrettsanlegg. For privat- og fritidsboliger er den maksimale tillatte promillesatsen 4 promille.

I tillegg til vedtak om promille skal også regler og grunnlag for taksering, bunnfradrag og eventuelle fritak vedtas i det årlige eiendomsskattevedtaket.

I forbindelse med kommunesammenslåingen er det innført særskilte regler for harmonisering av eiendomsskatten i sammenslåtte kommuner. Disse reglene sier at eiendomsskatten skal harmoniseres jevnt fram til 2023. Molde kommunestyre gjorde vedtak om dette i sak PS-53/20. Her ble det lagt opp til at Molde kommune skulle harmonisere begge promillesatsene til 3,6 promille i 2023. Dette innebærer at det ikke er mulig å øke promillesatsen før i 2024. Promillesatsene i 2023 må følge harmoniseringen som allerede er vedtatt, og 2023 blir det første året med harmonisert eiendomsskatt ved at alle eiendommer i kommune får en promillesats på 3,6.

For 2023 er det budsjettert med en inntekt på 140,6 mill. kroner. Det er i dette anslaget lagt til grunn en takstøkning på 3,0 prosent på boliger i 2023. Her bruker vi skatteetatens boligverdi som grunnlag. Videre forventes det at det blir en tilvekst av boliger som blir beskattet for første gang i 2023. Til slutt vil vi få en nedgang på 0,2 mill. kroner årlig fram til og med 2025 knyttet til utfasing av eiendomsskatt på maskiner og utstyr.

Andre generelle driftsinntekter

Havbruksfondet

Stortinget besluttet i 2015 å opprette et havbruksfond. Fiskeridirektoratet har ansvar for utbetalingene. Havbruksfondet fordeler kommunal sektors andel av inntektene fra vekst i oppdrettsnæringen og inntekter fra avgiften på produksjon av laks, ørret og regnbueørret.

Ved fordeling av midlene skal Fiskeridirektoratet legge til grunn klarert lokalitetsbiomasse, slik det går fram av Akvakulturregisteret 1. september hvert år.
Regjeringen foreslår nå å innføre grunnrenteskatt på havbruk fra 1. januar 2023. Forslaget omfatter produksjon av laks, ørret og regnbueørret og innebærer at grunnrenten skattlegges med en effektiv sats på 40 prosent. Skatteinntektene anslås til mellom 3,65 og 3,8 milliarder kroner, og regjeringen legger opp til at halvparten går til kommunesektoren. Innføring av grunnrenteskatt får først effekt for kommunen i 2024.

I budsjettet legges det opp til en utbetaling fra Havbruksfondet med 4,9 mill. kroner i 2023 (dagens ordning), men at utbetalingen fra oppdrett øker i 2024 til anslagsvis 9,8 mill. kroner. Anslaget for 2024 er basert på Molde kommunes relative andel av total biomasse oppdrett, multiplisert med forventet total grunnrenteskatt til kommunesektoren.

Integreringstilskudd

En kommune som tar imot flyktninger, mottar statlig integreringstilskudd som skal gjøre kommunen i stand til å bosette og integrere flyktningene på en god måte. Integreringsperioden er definert til fem år, og kommunen mottar integreringstilskudd i denne perioden. Antall flyktninger innenfor denne femårige perioden avgjør størrelsen på tilskuddet. Satsene for tilskuddet blir bestemt i statsbudsjettet.

Antall flyktninger til Norge og antall bosettinger i Molde kommune har de siste fem årene vært nedadgående. Konflikten i Ukraina nå i 2022 endret denne situasjonen og kommunen har hatt en stor økning i bosettingen i 2022, og prognose på integreringstilskudd er cirka 70 mill. kroner for 2022.

Ut fra situasjonen i Ukraina forventes det at Molde kommune får anmodning fra IMDI (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) om å ta imot et høyt antall flyktninger også i 2023. Usikkerheten gjør det vanskelig å anslå antallet på bosettinger neste år. Ut fra en samlet vurdering legges det til grunn en bosetting av 152 nye flyktninger i 2023. I tillegg kommer det antall flyktninger som per i dag er inne i ovennevnte femårs periode. Dette gir en stor økning i integreringstilskuddet, og samlet for 2023 budsjetteres det med 99,3 mill. kroner i tilskudd.

Økningen i tilskudd blir i all hovedsak svart ut ved at budsjettrammen til flyktningtjenesten justeres, samt at sektor helse og omsorg kompenseres noe for økte helseutgifter. En beregnet andel av integreringstilskuddet går til å finansiere andre tjenester som flyktningene benytter seg av i kommunen. Denne andelen påvirker balanseringen av kommunens øvrige budsjett, for 2023 er denne andelen beregnet til 7 mill. kroner.

Konsesjonsavgift – kraftfondet

Kommunen mottar en konsesjonsavgift knyttet til konsesjoner gitt etter vassdragsreguleringsloven eller industrikonsesjonsloven. Det betyr at kommunen mottar en avgift fra kraftanlegg. Beløpet på avgiften fastsettes av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). For 2023 er beløpet 9,5 mill. kroner. Dette beløpet settes av til bundet fond (kraftfondet).

Konsesjonsavgiftene blir justert hvert femte år (prisjustert). Det er skilt mellom konsesjoner gitt før og etter 1959. Neste justering vil skje i 2024 (konsesjoner gitt etter 1959) og 2025 (konsesjoner gitt før 1959). Det er ikke lagt inn et anslag på økningene i økonomiplanen, men både konsesjonsavgift (inntekt) og avsetning til kraftfondet (utgift) vil bli justert tilsvarende opp i 2024 og 2025.

Naturressursskatt

Naturressursskatt betales av vannkraftverk med påstemplet merkeytelse over 10 000 kVA, til vertskommunen og -fylket. Skatten utgjør 1,1 øre/kWh til kommunen og 0,2 øre/kWh til fylket, beregnet på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene.

Naturressursskatten er en del av kommunens skatteinntekter, men skal budsjetteres på et annet område enn inntekts- og formueskatten. Det budsjetteres med en årlig inntekt på 11,5 mill. kroner i naturressursskatt.

Rentekompensasjon – Husbanken

Kommunen mottar rentekompensasjoner fra Husbanken knyttet til tidligere gjennomførte investeringer. I hovedsak er rentekompensasjonen knyttet til omsorgsboliger og sykehjem, men det er også noe knyttet til skolelokaler. Det budsjetteres med en inntekt på 8,2 mill. kroner i 2022.